

dr Andrzej Rataj
Radny Miasta Poznania

Poznań, dnia 27 października 2022 roku

Numer: 47 / 2022

Szanowny Pan
Jacek Jaškowiak
Prezydent Miasta Poznania

INTERPELACJA

w sprawie:	dotychczasowych i planowanych działań dotyczących upamiętnienia nieistniejących obecnie cmentarzy na terenie Poznania
------------	--

Na podstawie art. 23 ust. 1 i art. 24 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 roku, poz. 559 ze zmianami) i § 13 ust. 1 uchwały numer LXXX/1202/V/2010 Rady Miasta Poznania z dnia 9 listopada 2010 roku w sprawie Statutu Miasta Poznania (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2020 roku, poz. 6997) oraz w nawiązaniu do mojej interpelacji z dnia 27 października 2017 roku (numer 33/2017), a także odpowiedzi na tę interpelację, uprzejmie proszę o odpowiedź na niniejszą interpelację.

Stan faktyczny

Poznań jest miastem o wielkim ponadtysiącletnim dziedzictwie. Przez stulecia w naszym mieście mieszkały i umierały setki tysięcy mieszkańców różnych narodowości, wyznań i kultur. W ciągu wieków zakładano kolejne cmentarze należące do różnych kościołów lub związków wyznaniowych, a poprzednie były likwidowane z różnych przyczyn. O wielu nieistniejących nekropoliach mamy wiedzę na podstawie źródeł historycznych, wykopalisk archeologicznych lub wspomnień starszych mieszkańców.

Od wielu lat miłośnicy historii Poznania podejmowali starania o upamiętnienie nieistniejących obecnie cmentarzy na terenie naszego miasta. Przed 5 laty - jesienią 2017 roku

- podąłem inicjatywę mającą na celu przekonanie władz do zorganizowania systemowych, całościowych i spójnych działań dotyczących aż około 120 miejsc (sic!), gdzie na obecnym obszarze Poznania istniały w przeszłości cmentarze. Następnie udało mi się uzyskać wsparcie finansowe na te przedsięwzięcia z budżetu miejskiego. W działania zaangażowały się jednostki miejskie, a przede wszystkim Wydział Kultury Urzędu Miasta Poznania. Ponadto dofinansowanie zostało przekazane również z planów wydatków niektórych osiedli, na przykład Osiedla Stare Miasto, Osiedla Antoninek-Zieliniec-Kobylepole, Osiedla Krzyżownicy-Smochowice. Podkreślenia wymagają piękne i całościowe działania prowadzone od lat w ramach społecznej inicjatywy Cyfrowe Lapidarium Poznania - <https://e-lapidarium.pl>.

Dzięki tym wspólnym działaniom, często żmudnym i czasochłonnym, udało się dotychczas ustawić tablice Systemu Informacji Miejskiej lub inne instalacje na terenie całego Poznania w miejscach, gdzie w przeszłości były cmentarze, w tym: tablica w Parku Karola Marcinkowskiego (dawny cmentarz ewangelicki), tablica w Parku Karola Marcinkowskiego (dawny cmentarz prawosławny), tablica w Parku Karola Marcinkowskiego (dawny cmentarz rzymskokatolicki), tablica w Parku Izabeli i Jarogniewa Drwęskich (dawny cmentarz ewangelicki), tablica w Parku Gustawa Manitiusa (dawne dwa cmentarze ewangelickie), tablica przy wejściu na teren Międzynarodowych Targów Poznański od ulicy Grunwaldzkiej (dawne dwa cmentarze rzymskokatolickie), tablica przy Pomniku Armii Poznań na Wzgórzu Świętego Wojciecha (dawny cmentarz ewangelicki), tablica przy ulicy 3 Maja (dawny cmentarz żydowski).

Ponadto wkrótce zostaną ustawione kolejne tablice upamiętniające dawne cmentarze, w tym: tablica w Parku Jana Henryka Dąbrowskiego, obok Starego Browaru (dawny cmentarz ewangelicki), tablica w Parku Kosynierów (dawny cmentarz ewangelicki), tablica w Parku Górczyńskim (dawny cmentarz ewangelicki), tablica przy ulicy Romualda Traugutta (dawny cmentarz ewangelicki), tablica przy ulicy Jawornickiej (dawny cmentarz ewangelicki), tablica przy ulicy Głogowskiej (dawny cmentarz żydowski), tablica przy ulicy Za Bramką (dawny cmentarz rzymskokatolicki), tablica przy ulicy Winogrady (dawny cmentarz rzymskokatolicki), tablica przy ulicy Słupskiej (dawny cmentarz choleryczny). Planowane są również dalsze działania w tym zakresie. Zakres i rozwój tych przedsięwzięć jest zatem pozytywny.

Pamięć o przeszłości to również pamięć o dawnych mieszkańcach i o miejscach ich wiecznego spoczynku, co jest elementem wspólnego dziedzictwa. Szacunek do miejsc

pochówku osób różnych narodowości, wyznań, czy statusu społecznego odzwierciedla poziom kultury, tolerancji i wrażliwości wobec człowieka, przemijania, historii i dziedzictwa. Usystematyzowane, całościowe i spójne upamiętnienie nieistniejących obecnie cmentarzy w Poznaniu są pięknym wyrazem szacunku wobec dawnych mieszkańców Poznania, a także wyrazem pamięci o wielokulturowej i wielonarodowościowej przeszłości i dziedzictwie Poznania.

Pytania

Zwracam się zatem z prośbą o odpowiedź na następujące pytania:

- 1) jak oceniane są dotychczasowe działania dotyczące upamiętnienia nieistniejących obecnie cmentarzy na terenie Poznania, w tym jakie były największe problemy w tym zakresie,
- 2) jakie planowane są dalsze działania dotyczące upamiętnienia nieistniejących obecnie cmentarzy na terenie Poznania, w tym jakie mogą być największe problemy w tym zakresie, zarówno śródmieściu Poznania, jak i poza śródmieściem Poznania, gdzie na terenie dawnych wsi, przyłączonych następnie do Poznania, znajdowało się wiele niewielkich lokalnych cmentarzy,
- 3) w jakim zakresie działania dotyczące upamiętnienia nieistniejących obecnie cmentarzy na terenie Poznania podejmowane są przez inicjatywy społeczne, w tym przez konkretne osoby działające społecznie - miłośników historii Poznania oraz jaki jest zakres i znaczenie merytoryczne i organizacyjne tych działań,
- 4) czy stworzony został oficjalny i usystematyzowany spis wszystkich znanych miejsc w Poznaniu, gdzie znajdowały się nieistniejące obecnie cmentarze, a jeśli nie - to dlaczego, natomiast jeśli tak - to proszę o przedstawienie tego spisu,
- 5) jakie są perspektywy finansowane na dalsze działania dotyczące upamiętnienia nieistniejących obecnie cmentarzy na terenie Poznania.

(-) Andrzej Rataj